

Deklarācija par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 2023. gada 15. septembrī

Latvija ir latviska, labklājīga, droša un iekļaujoša Eiropas valsts, kura ilgtspējīgi attīstīsies demogrāfisko, klimata, tehnoloģiju un digitālo pārmaiņu laikā.

Latvijas cilvēki ir mūsu valsts lielākā vērtība.

Laikā, kad pasaule piedzīvo ģeopolitiskus satricinājumus, mēs esam apvienojušies kopīgam darbam Latvijas drošības stiprināšanai, sabiedrības kopīgai izaugsmei, labklājībai šodienas un nākamajām paaudzēm.

Brīvība, demokrātija, tiesiskums un latviskā kultūrtelpa ir valsts pamatvērtības, kuras caurvij ikvienu mūsu lēmumu. Iesaistot sabiedrību un veicinot iedzīvotāju izglītību visa mūža garumā, panāksim vienlīdzīgas un taisnīgas iespējas ikvienam Latvijā dzīvot cieņpilnu dzīvi un īstenot savus mērķus.

Rūpējoties par Latvijas nākotni un konkurētspēju, kopā veidosim ilgtspējīgu valsti, uzlabojot ģimeņu dzīves kvalitāti, līdzsvarojot sociālo, ekonomikas un vides politiku dimensijas.

I. Droša Latvija

Saglabājot nemainīgu ārpolitikas eiroatlantisko kursu, stiprināsim Latvijas drošību strauji mainīgajā pasaulē. Turpināsim atbalstīt Ukrainu tās cīņā pret Krievijas agresiju un Ukrainas eiroatlantisko integrāciju. Drošība, valsts aizsardzība un pašaizsargājoša demokrātija ir priekšnoteikums ilgtspējīgai valsts attīstībai. Apņemamies turpināt uzsākto darbu valsts aizsardzības, sabiedriskās kārtības un drošības finansējuma palielināšanai un šo nozaru spēju stiprināšanai.

1. Latvijas eiroatlantiskais ārpolitikas kurss, ārējā un iekšējā drošība ir vienotas prioritātes, kuras apņemamies īstenot, nodrošinot valsts aizsardzības budžetu 3 % apmērā no IKP līdz 2027. gadam un sabiedriskās kārtības un drošības finansējumu 2,5 % apmērā no IKP līdz 2026. gadam.
2. Veidosim visaptverošu valsts aizsardzības sistēmu, uzlabojot sabiedrības gatavību krīzes un valsts apdraudējuma situācijām, kā arī stiprinot sabiedrības noturību un pretestību dezinformācijai. Atbalstīsim Latvijas aizsardzības industrijas izaugsmi.
3. Pabeigsim žoga būvniecību uz robežas ar Baltkrieviju un Krieviju līdz 2024. gada beigām. Ieguldīsim viedajā robežapsardzībā un cilvēkresursos, kas veic robežapsardzību.
4. Latvijas austrumu pierobežā veidosim mērķētas atbalsta programmas investīcijām, integrācijai, mobilitātei un dzīves kvalitātes uzlabošanai.
5. Nodrošināsim valsts enerģētisko neatkarību, samazinot fosilo energoresursu lomu, palielinot atjaunīgās enerģijas izmantošanu un veicinot energoefektivitāti, vienlaikus tiecoties uz konkurētspējīgām enerģijas izmaksām reģionā. Panāksim enerģētisko neatkarību no Krievijas. Veiksime Baltijas elektrotīklu sinhronizāciju ar Eiropas valstīm 2025. gada februārī.
6. Paplašināsim mediju stratēģisko lomu drošības veicināšanā, tajā skaitā virzoties uz izsvērtu un ekonomiski pamatotu sabiedrisko mediju apvienošanu.
7. Stiprināsim tiesu neatkarību un spēju spriest tiesiski un taisnīgi pēc likuma gara, ne tikai burta, lai vairotu taisnīgumu visā sabiedrībā. Attīstīsim tiesībaizsardzības iestāžu sistēmu un investēsim tās cilvēkresursos un izglītībā, radot tiesiski drošu dzīves

un investīciju vidi, kā arī priekšnoteikumus efektīvākai kriminālprocesu virzībai, tiesas spriešanai un cīņai pret korupciju.

II. Latviska un iekļaujoša Latvija

Latvija ir droša mājvieta visiem, kuri veido vienotu Latvijas politisko nāciju, jo mīl un ciena Latvijas valstiskumu, neatkarību un drošību, latviešu valodu un Latvijas Satversmē nostiprinātās vērtības. Risinot ikdienas izaicinājumus, apzināsim un īstenojam ilgtermiņā uz rezultātu orientētas jēgpilnas pārmaiņas valsts pārvaldībā. Kopējs darbs izglītības, veselības, zaļā kursa, cilvēktiesību un uzņēmējdarbības rezultātu uzlabošanā ir veicamie soļi, lai vairotu ikviena Latvijas iedzīvotāja piederības sajūtu un kopējo valsts labklājību. Mūsdienu demogrāfijas izaicinājumi risināmi gan ar investīcijām bērnu nākotnē, gan rūpēm par ģimenēm un to mājokļiem, gan ar kvalitatīvas izglītības iespējām no bērnības līdz sirmam vecumam, gan svarīgiem veselības un sociālajiem pakalpojumiem, kas pagarina cilvēka kvalitatīvi nodzīvotos dzīves gadus.

8. Atbalstīsim latviešu valodas apguvi kā vienotas sabiedrības pamatu un pilnībā pāriesim uz vispārējo izglītību valsts valodā līdz 2025. gadam. Nodrošināsim vienotu sistēmu, kas piedāvā iespējas apgūt latviešu valodu katram pieaugušajam.
9. Atbalstīsim latviskās kultūras, tradīciju un kultūras mantojuma izpēti un saglabāšanu, kā arī laikmetīgas attīstības nodrošināšanu. Veicināsim Latvijas mākslas jaunradi un starptautisko atpazīstamību.
10. Risināsim valsts demogrāfisko pārmaiņu izaicinājumus, paplašinot atbalstu ģimenēm ar bērniem, nodrošinot bērniem pieejamus izglītības, sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus.
11. Stiprināsim ģimeniskas vides un ārpusģimenes aprūpes sistēmu un veicināsim dzīves autonomijas palielināšanos cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
12. Panāksim sociālā budžeta ilgtspēju un nodrošinājumu cienīgām vecumdienām. Ieviesīsim sociālo pakalpojumu minimālo grozu un mazināsim nabadzības riskus ar mērķētu sociālo atbalstu.
13. Veidosim uz pacientiem orientētu veselības aprūpes pakalpojumu sistēmu, nodrošinot primārās veselības aprūpes plašāku pieejamību, kas būtiski uzlabo agrīnu diagnostiku un spēju efektīvi ārstēt pacientus no slimībām ar augstiem mirstības rādītājiem.
14. Ieviesīsim ilgtspējīgu, visus Latvijas iedzīvotājus aptverošu veselības finansēšanas modeli vienlīdz ar efektīviem e-pārvaldes datu risinājumiem. Nodrošināsim veselības nozares publisko finansējumu vismaz 12 % apmērā no Latvijas valsts budžeta pamatfunkciju izdevumiem, neskaitot ārpus fiskālās telpas finansētas investīcijas.
15. Panāksim veselīgi nodzīvoto mūža dzīves gadu pieaugumu Latvijas sabiedrībā, tajā skaitā sekmējot aktīvu dzīvesveidu. Modernizēsim sporta nozari, piedāvājot sporta izglītības finansēšanas modeli, kas sniedz plašākas iespējas bērniem un jauniešiem, kā arī sniegsim iespēju attīstīt profesionālo klubu sistēmu atbilstoši starptautiskajām tendencēm. Pēc skaidriem un caurskatāmiem kritērijiem atbalstīsim augstu sasniegumu sportu, tai skaitā olimpisko un paraolimpisko kustību.
16. Veicināsim sabiedrības izpratni un atbildību par savu drošību, pienākumu gan valstiskā, gan individuālā līmenī rūpēties par drošību mājās, sabiedrībā un savstarpējā saskarsmē, tostarp par drošību ceļu satiksmē, darba aizsardzības pasākumiem, nelaiemes gadījumu novēršanu un drošas apkārtējās vides uzturēšanu.

17. 2025. un 2026. gadā turpināsim minimālās algas paaugstināšanu, izstrādājot skaidru mehānismu tās noteikšanai, lai nosegtu dzīves dārdzības pieaugumu un mazinātu ienākumu nevienlīdzību un nabadzības riskus.
18. Uzlabosim mājokļu pieejamību, palielinot investīcijas mājokļu, tai skaitā īres mājokļu, būvniecībā un renovācijā dažādos Latvijas reģionos.
19. Īstenosim vienotu valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju politiku un uzlabosim valsts pakalpojumus, lai arī privātajiem datu devējiem būtu atvērtas iespējas ātri un ērti pielāgoties sistēmu izmaiņām.
20. Iestāsimies par mūsdienīgu cilvēktiesību pamatjautājumu regulējumu, nostiprinot likumos jebkādas vardarbības un naida noziegumu izskaušanu un pāru kopdzīves regulējumu.
21. Veicināsim iedzīvotāju, uzņēmēju un nevalstisko organizāciju līdzdalību sabiedriskajos un politiskajos procesos un sabiedrības saliedētību, attīstīsim sociālo un pilsonisko dialogu, palielināsim finansējumu sabiedriskā labuma iniciatīvām un saliedētībai.

III. Labklājīga Latvija

Līdzsvarotas sociālās, vides un ekonomikas politikas dimensijas ir pamats Latvijas ilgtspējīgai attīstībai. Latvijas resursi ir ierobežoti, tāpēc katram ieguldījumam jābūt atbildīgam un izsvērtam, finansējot inovācijās orientētus publiskos pakalpojumus, lai nākamās paaudzes dzīvotu laikmetīgā, labklājīgā un kvalitatīvā dzīves vidē.

Ekonomiskās politikas mērķis ir sasniegt ilgtspējīgu iekšzemes kopprodukta pieaugumu, audzējot produktivitāti, investīcijas, eksportu un nodarbinātību. Konkurētspējas pamatā ir zinātnes sasniegumi, mūsdienīgas prasmes un spēja izmantot tehnoloģiju sniegtās iespējas, Latvijas cilvēku ambīcijas un uzņēmējspēja, kuru atbalstam radīti kvalitatīvi un pieejami publiskie pakalpojumi un tiesiski droša investīciju vide.

22. Īstenosim ekonomikas politiku, kas radīs augstākas vērtības produktus un pakalpojumus, atbalstu primāri novirzīsim eksportējošiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem.
23. Veidosim inovācijas ekosistēmu, cieši sadarbojoties publiskajam, privātajam, akadēmiskajam un nevalstiskajam sektoram.
24. Attīstīsim zināšanās un ilgtspējā balstītu lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību, lai ražotu vietējam tirgum un eksportam augstākas vērtības produkciju un veicinātu drošas un kvalitatīvas pārtikas pieejamību.
25. Palielināsim izglītības un zinātnes finansējumu, ceļot izglītības un zinātnes kvalitāti un zinātnes universitāšu konkurētspēju. Uzsāksim pāreju uz institucionālo finansējuma modeli zinātnes universitātēs. Nodrošināsim profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām, mūžizglītības un darba vidē balstītas mācību pieejas īstenošanu.
26. Paaugstināsim Rīgas konkurētspēju Ziemeļeiropā, nodrošinot iespējas investēt Rīgas infrastruktūrā un izveidojot vienotu Rīgas metropoles attīstības un pārvaldības modeli.
27. Ieguldīsim ilgtspējīgā reģionu attīstībā, atbilstoši katra reģiona attīstības vajadzībām veidojot pievilcīgu un kvalitatīvu dzīves vidi, kā arī veicinot uzņēmējdarbību, savienojamību un iedzīvotāju mobilitāti. Atbalstīsim industriālo zonu attīstību reģionos, kā arī finansiāli veicināsim tādu pašvaldību attīstību, kurās veidojas jaunas darbavietas un tiek radīta augsta pievienotā vērtība.
28. Veidosim ilgtspējīgu pasažieru pārvadājumu un satiksmes infrastruktūras attīstības un pārvaldības modeli, nostiprinot dzelzceļu kā sistēmas mugurkaulu.

29. Darba tirgus attīstībai, virzot darbaspēku uz augstākas pievienotās vērtības nozarēm, sekmēsīm pilnvērtīgu dažādu grupu iesaisti darba tirgū, ienākumu nevienlīdzības mazināšanu un reemigrāciju, kā arī palielināsim darbaspēka pieejamību, tai skaitā paplašinot iespējas pārkvalifikācijai mūža garumā un kvalifikācijas celšanai. Veidosim “sudraba ekonomikas” atbalsta programmas. Īstenosim ekonomikas izaugsmes atbalstam pielāgotu imigrācijas politiku. Novērsīsim šķēršļus jauniešu iesaistei darba tirgū nepamatotu krievu valodas zināšanu prasību dēļ.
30. Turpināsim attīstīt ar Baltijas valstīm konkurētspējīgu kapitāla tirgu. Lai attālinātu publisko personu kapitālsabiedrības no politiskās ietekmes un piesaistītu investīcijām nepieciešamo kapitālu, mazākuma akciju daļu no tirgus orientētām publisko personu kapitālsabiedrībām kotēsīm biržā, kā arī ieviesīsim labas pārvaldības principus un mazināsim ierēdniecības pārstāvību amatos kapitālsabiedrībās.
31. Nodrošināsim drošu, iekļaujošu un vienojošu izglītības vidi nākotnes prasmju apguvei, pārejot uz izglītības programmu finansējumu. Plašāk integrēsim tajā digitālās un STEM kompetences ar mērķi panākt, ka vidējā termiņā Latvija dubulto augstākās izglītības absolventu īpatsvaru STEM jomās. Uzlabosim mācību kvalitāti, nodrošinot regulāru individuālo mācību sasniegumu monitoringu.
32. Panāksim Latvijas saistību izpildi klimata un enerģētikas, vides aizsardzības un dabas resursu pārvaldības mērķu sasniegšanā. Atjaunosim mūsu dabas resursus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un saglabātu Latvijas dabas vērtības un bioloģisko daudzveidību arī nākamajām paaudzēm. Kā atbildīgo par šo uzdevumu īstenošanu noteiksim Klimata, enerģētikas un vides aizsardzības ministriju.
33. Plašāk integrēsim aprites ekonomikas principus uzņēmējdarbībā, lai produktu, materiālu un resursu vērtību pēc iespējas ilgāk saglabātu tautsaimniecībā, kā arī samazinātu atkritumu rašanos.
34. Valstij reaģējot uz tirgus nepilnībām, panāksim efektīvāku tirgus dalībnieku konkurenci sabiedrībai nozīmīgiem pakalpojumiem.
35. Mazināsim birokrātiju un valsts pārvaldi padarīsim elastīgāku, vairāk uzticēsimies uzņēmēju, iedzīvotāju un pašvaldību spējai vadīties pēc pašdeklarācijas principa un dosim iespēju veidot standartizāciju nozarēs.
36. Veiksim būtiskas izmaiņas nodokļu politikā vienu reizi četru gadu ciklā. Uzlabosim ekonomikas konkurētspēju, mazināsim ienākumu nevienlīdzību un palielināsim nodokļu ieņēmumus, kā arī samazināsim ēnu ekonomiku. Vienkāršosim nodokļu nomaksu, padarot to mazāk resursu un laika ietilpīgu.
37. Mainīsim valsts budžeta veidošanas principus, izvirzot skaidrus sasniedzamos mērķus valsts budžeta programmām, un regulāri vērtēsim rezultātus.
38. Fiskālo politiku īstenosim saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas un Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajiem fiskālajiem nosacījumiem un to adaptēsim atbilstoši gaidāmajiem Eiropas Savienības ekonomiskās pārvaldības tiesiskā ietvara grozījumiem pēc šo grozījumu pieņemšanas.
39. Veidosim preciklisku, sociāli atbildīgu un attīstību veicinošu fiskālo politiku, veicot nepieciešamās investīcijas, kā arī sniedzot atbalstu iedzīvotājiem un uzņēmējiem krīzes situācijās.
40. Īstenosim tādu fiskālo politiku, kas vispārējās valdības parādu ilgtermiņā vidēji uztur 40 % līmenī no IKP.

Ministru prezidenta amata kandidāte

Evika Siliņa

Aicinātie ministri:

aizsardzības ministrs

Andris Sprūds

ārlietu ministrs

Arturs Krišjānis Kariņš

ekonomikas ministrs

Viktors Valainis

finanšu ministrs

Arvils Ašeradens

iekšlietu ministrs

Rihards Kozlovskis

izglītības un zinātnes ministre

Anda Čakša

klimata un enerģētikas ministrs

Kaspars Melnis

kultūras ministre

Agnese Logina

labklājības ministrs

Uldis Augulis

satiksmes ministrs

Kaspars Briškens

tieslietu ministre

Inese Lībiņa-Egnere

veselības ministrs

Hosams Abu Meri

vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministre

Inga Bērziņa

zemkopības ministrs

Armands Krauze